

Кузько Кузякін

(Я × ТРАМВАЙ + ЗООПАРК)²

Обережно! У книжці водяться таргани!

Художник Інна Черняк

Харків

2016

УДК 82-34
ББК 84(2)
К 89

Серія «Мрійники»
заснована 2015 року

Видавництво складає подяку художнику Закентію Горобьйову
за наданий для обкладинки lettering

Кузякін К.
К 89 (Я × трамвай + зоопарк)². — Х.: Віват, 2016. — 72 с.: іл. — (Мрійники).

ISBN 978-617-690-442-7

ISBN 978-617-690-137-2 (серія)

А у вас таргани є? А бруновуких чебурашок ви придбали? А з драконом ви знайомі? А на машині часу каталися? Якщо ні, то ласкаво просимо до прекрасного світу дитинства! Де завжди багато захоплюючих пригод! Де можна дружити навіть із грушею. Де хлопці носять вуса й закохуються. А головне — ніхто ніколи не сумує!

УДК 82-34
ББК 84(2)

ISBN 978-617-690-442-7
ISBN 978-617-690-137-2 (серія)

© ТОВ «Видавництво “Віват”», 2016
© Кузько Кузякін, текст, 2016
© Інна Черняк, ілюстрації, 2016

Свободу тарганам!

Якось завівся був у нас на кухні тарган. Рудий і з вусами. Тато одразу зловив його в склянку й накрив блюдцем.

– Це від сусідів, – здогадалася мама.

– Звідки такий здогад? – поцікавився тато.

– А більше нема від кого. Заливають нас завжди сусіди. Тож і тарган їхній.

Тато взяв склянку з тарганом і пішов до сусідів.

– У вас таргани є? – запитав він дядька Гришку.

– Є, – зізнався той.

– Руді?

– Руді.

– З вусами?

– З вусами.

– Тоді це ваш! – зрадів тато й віддав таргана.

Цілісінький тиждень про таргана не було ані чутки. А потім він повернувся. І не сам, а з друзями.

Тато вдруге пішов до сусідів.
Цього разу двері відчинила дружина дядька Гришки.
– У вас таргани є? – знову запитав тато.
– Немає! – зверхньо посміхнулася тітка Дарка.
– Як це? – здивувався тато. – Кілька днів тому були.
– А отак! Потруїли.
Тато повернувся додому й прозвітував мамі.
– Аякже, так я й повірила. Їхні це таргани. Втекли звідти. Бачать, що в нас краще живеться, – зажурилася мама.
Тож ми почали жити з тарганами. Батькам це не подобалося. А я трохи радів. Бо в нас же нікого не було: ні песика, ані kota, ані навіть рибок. Тепер хоч таргани з'явилися!
– А чим вони харчуються? – одного разу поцікавився я в мамі.
– Хто?
– Ну, таргани ці.
– Та абичим! – роздратовано відмахнулася мама.
І я почав їх підгодовувати. Непомітно залишав після вечері трохи їжі й нишком ховав у шафку за начинням. Так ми з тарганами й здружилися.
Але одного разу мама надумала влаштувати генеральне прибирання. Ми з татом були категорично проти. Тоді мама образилася й сказала, що ми ледачі. І взагалі, вона сама все перемиє. Але ми хлопці роботящі: заповзялися все відсувати, чистити й прати.
Дійшла в мамі черга й до моєї шафки з тарганами.
– Ой, лишенько! – зойкнула вона з табуретки, щойно відсунувши кілька каструль.
Еге ж, купка засохлої смаженої картоплі з гречаною кашею, кусень котлети, ковбасні ошкурки, крихти чипсів, сиру й головне – троє тлустих заспаних тарганців на цім скарбі! Ще та картина для моєї вразливої мамі.

Мене одразу ж затримали й до з'ясування обставин злочину запроторили під домашній арешт. Тато до цієї історії не був причетний, але йому також перепало на кислички. Тож він швиденько побіг до крамниці по тарганячу отруту.

Життя моїх вусатих друзів висіло на волосині. Але я дивом зміг непомітно прослизнути на кухню, аби попередити тарганів про небезпеку.

Коли тато повернувся з отрутою, годувати нею вже не було кого.

– Вчасно накивали п'ятами твої таргани! – зрадив тато. Йому теж не хотілося нікого труїти. – Тільки гроші на вітер викинув.

– Це ще як сказати, – трохи вже вгамувалася мама. – Недалечко вони. Мабуть, знову до сусідів посунули.

«Це добре, – подумав я. – Тоді вони скоро знову до нас повернуться. Яюсь сумно без них... ні песика, ані кота, ані навіть рибок».

Тепла зрубка насамкінець жовтня

Одного разу наприкінці жовтня мама прийшла забрати мене зі школи. Зазвичай додому я повертався сам. Але цього вечора чомусь прийшла мама, і я зрадів.

Іншим разом мені було би соромно перед хлопцями. Саме тому я суворо заборонив мамі забирати себе зі школи. Але сьогодні я затримався, було вже пізно, всі пішли. Лише ми з Ксенією Павлівною відпрацьовували мою шістку з математики. І вже майже відпрацьовали, як прийшла мама.

Тому я зрадів. Не через математику, яку ми відклали на наступний день. А просто так.

– Ходімо, я куплю тобі щось смачненьке, – сказала мама, і ми пішли в кондитерську.

Мама взяла мої улюблені булочки з маком. А ще, звісно, – горіховий рулет.

Закінчувалося бабине літо. Вечори вже були холодними, і мама закутала мене у свій шалик. Трамвай до нас не квапився, тож ми вирішили йти пішки.

А тоді почався дощ.

— Хутчіш! Напевно ж застудишся. Неодмінно! — підганяла мама. — Ще трішечки, і ми вдома. Ну ж бо, поквапся, будь ласочка... зараз зігріємося.

Утім, ми були без парасольки й утекти від дощу не встигли. Тож змокли до останньої нитки. А вдома відігрівалися теплим чаєм із малиновим джемом і свіжими тістечками.

Зранку мама про всяк випадок заповзялася міряти мені температуру. На жаль, я не застудився. І довелося йти до школи.

Але ввечері захворіла мама. Вона кашляла, скаржилася на біль у горлі.

— Нічого, це ми швидко виправимо, — втішив тато, коли повернувся з роботи. — Ще від бабусі я маю один перевірений рецепт.

Спершу тато наколотив молока з медом. А потім довго нишпорив у комірчині й урешті витягнув звідти маленький слоїк, на якому зграбним прабабциним почерком було зазначено: «Проти грипу, застуди та нежитю».

— Але я геть не маю нежитю! — пручалася мама. — І взагалі... ап-ап-апчхи! Я вже майже одужала!

— Байдуже, для профілактики не завадить, — наполіг тато, відкупорюючи слоїк.

Запахло чи то сушеними карасями з часником, чи то прадідовим тютюном. Хоча, либонь, насправді чимось цілковито іншим.

Тато додав до молока дві столові ложки в'язкої речовини й подав кухоль мамі:

— Пий хутенько, доки не вихололо!

Мама чемно випила все до краплини, переводячи дух між ковтками. Вона майже завжди слухалася тата. Він у нас дуже розумний. І гарний. От тільки вусами колеться.

— А тепер мерщій до ліжка! І тепло вкритися! — наказав тато.

За хвилину він зазирнув до спальні й розчаровано зітхнув:
– Хто ж так укривається? Кепські справи! Весь ефект собаці під хвіст.

Тато дістав із шафи ще одну ковдру й накрив нею маму. Хоча їй уже було тепло, як тим збирачам кави на плантаціях Бразилії.

– Тепер усім спати!

– Авжеж, знаю я тебе, – жалібно простогнала мама, – зараз усіх вкладеш, а сам на велосипеді підеш кататися. А з мене теплу грубку собі вмотив. Щоб зігрітися, як повернешся.

Ми з татом розсміялися.

– Що за дурниці ти вигадала? Я ж доросла людина. Майже кандидат наук! Який велосипед?

І ми з мамою таки поснули. А тато взяв велосипед і півночі катався, поки не змерз як цуцик.

Уранці мама прокинулася. Про велосипед вона навіть не здогадалася б, якби тато не забув вимкнути ліхтар. Але вона не сердилася, а усміхнулася й поцілувала сонного тата.

Мама повністю одужала. І стала будити мене до школи.

У трамвая колесо

До школи я завжди добираюся трамваєм. Загалом-то їздити в трамваї я люблю. А ще якимось катався на метро, коли був на екскурсії в Києві. Сподобалося. Тільки в справжньому поїзді все одно краще.

А от менш за все я люблю тролейбуси. Можливо, тому, що в них шпал немає.

Словом, мені пощастило, що до школи треба їздити саме трамваєм, а не тролейбусом.

Та іноді... Мушиш вилазити з-під теплої ковдри, чистити зуби, вдягатися й іти на трамвайну зупинку. А ще як дощ... Просто покататися – інша справа. Але ж їхати до школи... Там знов уроки, математика, домашні завдання...

Ось так стояв я на зупинці й сподівався, що бодай сьогодні трамвай не прийде. Але з-за рогу долинуло торохтіння коліс. Таки під'їхав.

Аж раптом! У підкладці куртки я намацав кнопку – справжню, гостру! Раніше її не помічав. Мабуть, із дірочки в кишені випала й довго потім жила там, у підкладці. Поглянув на годинник. Було ще рано, тож чом би й не дочекатися наступного трамвая?

На зупинці не було ані душі. Я нишком дістав кнопку й швиденько поклав на рейку. А потім, наче нічого не сталося, повернувся під дашок зупинки. Звісно, ідея дивна, й шансів мало. Але, як любить повторювати директорка нашої школи, раз на рік стріляє й патик. А тут не патик, а ціла кнопка...

Задзеленчав наступний трамвай. Зупинився точнісінько на кнопці й незворушно відчинив стулки дверей. Вийшли дівчинка з мамою. Напевно, до дитячого садочка. Нічого не відбулося, що тут удієш.

Я змушений був зайти до вагончика. Двері фиркнули й зачинилися. Трамвай рушив. Усе як звичайно.

Але зненацька, проїхавши всього кілька метрів, трамвай різко загальмував. Пасажири полетіли одне на одного.

– Тьху ти, що цеє такеє є?! – здивувався водій і пішов на розвідку.

Від хвилювання я навіть дихати перестав.

Невдовзі водій повернувся. Вигляд мав розтелепкуватий.

– На вихід! Далі не їхати, колесо спустило, – повідомив він.

– Як це так!?! – обурилися пасажири. – Що ви собі дозволяєте! За дурнів нас маєте, чи що?!

Водій трохи образився.

– Та ви теє-то... самі вийти й подивитися! – відповів він.

Усі вийшли. І я також. Ліве переднє коліща трамвая справді було спущене. Із нього стирчала моя кнопка.

– Нісенітниця якась... – пробубоніли пасажири й пішли на троллейбусну зупинку.

А я ледь не стрибав із радощів. Тролейбусом до моєї школи не доїхати – тільки трамваєм.

– Це надовго? – хвилюючись, запитав я у водія.

– Та робити виклик зараз бригада ремонтер. Добре бути, якщо хоч до обіду впорюватись вони.

Я зрадів іще більше.

– Дядьку водію! Якщо я до школи не доїду, мені прогул вліплять. Ви мені записку написати можете, що в мене причина поважна – трамвай поламався? – чемно попросив я, ледь стримуючи радість.

Водій уважно подивився на мене. Так, ніби про щось здогадався.

– Так треба до школи сьогодні. Ну дуже, їй-богу! – затараторив я. – У нас перший урок – фізкультура. Гратимемо в футбол проти старшого класу, а я – головний форвард. Не уявляю, як вони там без мене впораються!

– О, Коноплянка, Шевченко! Ага, то якщо бути футбол, то я, може, зараз хвилин п'ять сам все робити лагодити! – заметушився водій.

– Та ні, не треба, не поспішайте! – злякався я. – Раптом щось не так під'єднаєте без цих ремонтників!

– Твоя рація бути правда, – сплюнув водій. – Тягни папір, писати я записку вчительці твоїй. Як, ти кажеш, її ім'я звати?

– Олена Петрівна, – простягнув я вирваний із зошита аркуш.

– Отже, Олена Петрівна. Ага, це добре. Гарне ім'я.

І водій написав:

«Добрий день, шановна Олено Петрівно!

Ваш ученик був пропускати школу по поважній причині, коли у трамвая колесо проколалося. Ай-ай-ай, ніяк їхати ніззя було. Водій».

Я вихопив записку, подякував водієві й побіг грати у футбол. У нашому дворі. У школі, звісно ж, ніякого футболу не було, тільки уроки, математика, домашні завдання...

Цей день я провів чудово!

Але наступного ранку все-таки довелося йти до школи. Кнопок у підкладці я більше не знайшов. На нову коробочку не вистачало кілька копійок, та й канцтовари були ще зачинені.

Олена Петрівна зустріла мене строго:

– Чому це вас, шановний, учора на уроках не було?